

NAPEŁNIENIE (51) *sb n*

a oraz pierwsze i drugie e jasne, w końcowym e wahania.

sg *N* napełnienie (15); -é (1) *Oczko*, -e (1) *BiałKat*, -(e)- (13). ◇ *G* napełnieniã (17). ◇ *D* napełnieniu (5). ◇ *A* napełnieni(e) (5). ◇ *I* napełnieniem (5). ◇ *L* napełnieniu (1). ◇ *V* napełnieni(e) (2). ◇ *pl A* napełnieni(a) (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVIII w.*

1. *Sprawienie, że coś jest pełne; nalanie, nasypianie w co czegoś w wielkiej ilości; repletio Pol Ant, Mącz, Cn; impletio Mącz (9) : Explebilis, Latwy ku náficeniu/ Nápełnieniu. Mącz 304d, 304d [2 r.].*

napełnienie czego (3): modl się zá námi/ abowiemes ty iest niewiáftá bogoboyna/ áby nam Pan Bog ípućcił dżdzá ku nápełnieniu czyftern náfzych BibRadz Iudith 8/19. Cf »napełnienie ciała«.

Wyrażenie: »napełnienie ciała« = najedzenie się (2): GlabGad L4; Co wżytko idzie ku fkázeniu fámym wżywánim / iż iest wedle wftaw y náuk ludzkich ktore máiąc pozor mądrości w zaboboniech y w vpokorzeniu/ y w niefolgowánim ciáłu/ nie we czći iákiedy ku nápełnieniu ciáła [ad saturitatem carnis] (marg) To iest, nie karmiąc ciáła fwego do fytości. Hebraífm. (-). WujNT Col 2/23.

W przen: Z tekstu KrowObr wyszydającego zwyczaj wielkanocnego święcenia pokarmów (2) : Vkaż gdzie też do Słonin ták mówili/ iako ty tu mowisz? aby ty floniny były lekarftwem zbáwiennym rodzaiovi ludzkiemu/ y niebiefką tłuftością napełnieniem KrowObr 98v [idem] 97v.

Przen (1) :

Wyrażenie: bibl. »napełnienie rąk [czyich]« = poświęcenie, udzielenie władzy kapłańskiej (1): Y ieść będą to/ przes co się wbląganie ftáło/ ku nápełnieniu rąk ich [ad implendum manum eorum]/ ku poświęceniu ich BudBib Ex 29/33.

2. *Uzupełnienie, dołożenie; complementum Mącz, Calep; supplementum Calep; expletio Cn (3) : Mącz 304c; Complementum – Napełnienie, skonczenie, dołożenie. Calep 228a, 1034b.*

3. *Zrealizowanie, spełnienie, wykonanie; executio BartBydż; expletio Cn (4) : BartBydż 53b; Iezus [...] widżąt iż wlfytko tzo onijm prorokowano/ iuz sie bylo ípełnilo/ rzékl ffofté flowo/ ktoreé zowiemy napełnieniã OpecŻyw 150.*

napełnienie czego (2): nie miłość thego przyczyną iest/ ále oná chćiwość nápełnienia żądzy cielefnych GórnDworz Ll; ArtKanc B11v; [A zafie Nowy Testament nazwan iest/ napełnienie obietnic o panie Chríftufie UstKościoel 20].

W charakterystycznych połączeniach: napełnienie ślubow, żądzy.

4. *teol. (9) :*

a. *Pełna realizacja bóstwa, absolut, pełnia, wszechmoc i wszechobecność istoty boskiej; plenitudo Vulg, Cn; plenitas Cn [czego] (5) : á iego [Chrystusa] dał głową nád wżytkim kościołem ktory iest ciáłem iego/ nápełnieniem tego [quae est corpus ipsius et plenitudo eius]/ ktory wżytko we wżytkich nápełnia. WujNT Eph 1/23, Rom 11/12.*

Wyrażenie: »napełnienie boże, bostwa« (2:1): A to słowo Effentia álbo íftność znaczy nam plenam plenitudinem Deitatis, iáko Páweł s. mowi/ to iest/ ono zupełne nápełnienie Boftwá SarnUzn B4v; [żebyście mogli] poznać zacną onę miłość/ znáiomosci Chríftufowej/ ábyście byli nápełnieni wízelákim nápełnieniem Bożym NiemObr 10 [idem] 67.

b. O przenikaniu Ducha Św. (4) :

napełnienie kogo, czego (2): *OpecŻyw* 11; zefłanie [*Ducha Sw.*] ná sviát/ nie iest zmieścá ná mieśce przenieśienie: ále rzeczy onéy/ którą nápełnia/ znáczné/ álbo widomé nápełnienie *BiałKat* 116.

Wyrażenie: »napełnienie ducha (bożego, świętego)« [*szyk 1:1*] (2): *BiałKaz* F4v; [*duchowne zstąpienie Chrystusa z nieba należy*] w fámeý tylko znáomości woley Bożey/ táiemnic kroleśtwá niebiełkiego/ y w nápełnieniu ducha Bożego. *CzechRozm* 28.

5. lek. Opuchlizna, obrzmiałość, też może substancja wypełniająca chore narządy ciała (17) : Też proch tego kopru/ [...] fzcżkanie wfmierza kthore przichodzi z napełnienia żołądkowego *FalZioł* I 7d; yteż mozgowe napełnienia oddala/ Iteż myśli śmętne y dziwne kthore pocho⟨dzą⟩ s ftrony napełnienia mozgowego *FalZioł* I 80b; boleści krzyżowe vleczą ktore pochodzą z napełnienia flegmiśtego/ y też napełnienia wietrznego *FalZioł* II 6a; Czyści płuca y pierśi z flegmiśtego napełnienia, stąd że barzo pomaga naprzeciwo káślowi ktori z obphitości flegmiśtej pochodzi *FalZioł* II 6c, II 6a, III 2a, V 4; Wfzelkie wilgie nápełnienie/ vproźnienia potrzebuie/ Aby z długiego leżenia nie tláło. *SienLek* 12.

napełnienie czego (8): Też chciwość śpania [...] ktore bywa z napełnienia vliczek ktore idą od mozgu: oddala A to gdi gi śtucze z ocztem á tym głowę okłada. *FalZioł* I 143a. Takież cieczenie krwawe z nofa zaftanawia ktore bywa z napełnienia mózgu. *FalZioł* IV 21b, I 84c, V 42v, 112; *Oczko* 33v. *Cf napełnienie czego czym.*

napełnienie czego czym (2): Wiele á częfte iadanie iabłek zwłafzcza khwałnech/ á ćirpniących/ gotowa przyczyna ku przyściu łamania, á napełnienia głowy remą *FalZioł* III 23c, I 143b.

W charakterystycznych połączeniach: napełnienie ciała, głowy (2), macice, mozgu, żołądka; napełnienie mozgowe, żołądkowe; napełnienie flegmiste (flegmy) (4), wielkie, wietrzne, wilkie.

6. To, co wypełnia określoną przestrzeń, zawartość; wyłącznie w połączeniach bibl.; plenitudo Vulg, Pol Ant, Cn; plenitas Cn [w tym: ziemia i napełnienie jej (6), morze i napełnienie jego (2), miasto i napełnienie jego (1)] (9) : Raduycie śie przed oblicznością krola pana porpřz śie ziemio y iey napełnienie *WróbŻołt* 97/6; Páńłka iest ziemiá y wfzytko nápełnienie iey. *RejPos* 139; Niech śzumi morze y nápełnienie iego/ świát y mieśzkáiący na niem. *BudBib Ps* 97/7; Brzydzę fię ia pychą Iáhákowową/ á páłacow ie^{go} nienawidzę/ y wydam miáłto y nápełnienie iego [*tradam civitatem cum habitatoribus suis Vulg*]. *BudBib Am* 6/8, *Pc* 95/11, *Is* 34/1, *Ez* 30/12, *Mich* 1/2; *WujNT* 602 marg.

Synonim: 1. nalanie.

Cf NAPEŁNIĆ